

Toolbox - Risico Inventarisatie en Evaluatie

Na het uitvoeren van een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) weet uw werkgever wat de gezondheids- en veiligheidsrisico's binnen uw bedrijf zijn. Aan de hand van deze inventarisatie moet er een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld worden. In dit PvA staat beschreven welke maatregelen er genomen dienen te worden om de arbeidssituatie te verbeteren en de risico's weg te nemen.

Wat moet?

Het PvA is een verplicht onderdeel van de RI&E. In het PvA dient uw werkgever aan te geven welke maatregelen er genomen dienen te worden, of zijn genomen, om de geïnventariseerde risico's aan te pakken en binnen welke termijn de maatregelen worden uitgevoerd. De arbodienst of een zelfstandig gevestigd gecertificeerde arbodeskundige moet het PvA en de uitvoering ervan controleren. Zij adviseren ook welke maatregelen de meeste prioriteit hebben, en welke het meeste effect zullen hebben. De Arbeidsinspectie kan naar het PvA vragen wanneer zij langskomen.

Werknemers moeten via het instemmingsrecht van de ondernemingsraad (OR) inspraak hebben in het PvA. De OR kan op die manier invloed uitoefenen op het opstellen van een PvA en bijdragen aan eventuele verbeteringen of aanvullingen. Uw werkgever is verplicht om het PvA jaarlijks aan de OR voor te leggen en schriftelijk verslag uit te brengen over de voortgang.

Wat mag?

Uw werkgever kan de RI&E en het PvA zelf opstellen. Hij moet dan wel een kopie ter beoordeling voorleggen aan de arbodienst of zelfstandig gevestigd gecertificeerde arbodeskundige. Bovendien moet de OR de kans hebben gekregen op instemmingsrecht.

Wat helpt?

Het is belangrijk dat uw werkgever u betreft bij het opstellen van het PvA, bijvoorbeeld zodat u aan kan geven welke maatregelen u het belangrijkste vindt. Dit is niet alleen in het belang van uw werkgever, maar vooral van belang voor uw veiligheid en gezondheid. Om te beoordelen welke maatregel u het belangrijkste vindt, kunt u uzelf o.a. de volgende vragen stellen:

- Hoe ernstig is het risico?
- Helpt de maatregel het verzuim te verminderen?
- Hoeveel werknemers lopen kans op schade?
- Hoe belangrijk vinden mijn collega's de maatregel?
- Is de maatregel praktisch uitvoerbaar?
- Hoeveel effect heeft de maatregel?
- Pakt de maatregel de bron van het risico aan?

De methodiek

Elk bedrijf is vrij om te kiezen welke methodiek bij de uitvoering van de risico-inventarisatie en -evaluatie wordt gehanteerd. De wet schrijft op dit punt niets voor. Dat kan ook niet. Daarvoor verschillen bedrijven qua omvang, proces, aard van de risico's en reeds aangebrachte voorzieningen te veel van elkaar. Welke methodiek de voorkeur verdient, hangt af van de specifieke situatie waarin een bedrijf zich bevindt.

Dat wil overigens niet zeggen dat voor elk bedrijf een eigen methodiek of checklist moet worden ontwikkeld. Die risico's in bijvoorbeeld de ene bakkerij zullen immers niet al te veel verschillen van die in een andere bakkerij. Op initiatief van brancheorganisaties zijn op de bedrijfstak toegesneden standaardmethodieken ontwikkeld.

Kies bij het uitvoeren van een risico-inventarisatie en -evaluatie voor een praktische aanpak. Gebruik geen ingewikkelde, tijdrovende methoden voor simpele problemen. Aan het in kaart brengen van de risico's moet niet meer tijd en moeite worden besteed dan noodzakelijk is. Waar het om gaat is dat er goed voorbereide, concrete maatregelen worden genomen die tot zichtbare verbeteringen leiden.

Wijze van uitvoering

De werkgever moet in overleg met zijn werknemers beslissen wie de risico-inventarisatie en -evaluatie uitvoert. Uit het oogpunt van zelfwerkzaamheid verdient het de voorkeur dat een bedrijf zoveel mogelijk zelf doet. Zeker in bedrijfstakken met relatief geringe arbeidsrisico's is dat heel goed mogelijk.

Waar moet op gelet worden?

Bij het uitvoeren van de RI&E moet de werkgever letten op onder andere de volgende punten:

- zijn er binnen uw bedrijf gevaarlijke of kankerverwekkende stoffen zoals asbest aanwezig;
- hoe groot is de fysieke belasting van uw werknemers;
- hoeveel beeldschermwerk doen uw werknemers;
- is er niet te veel lawaai;
- heeft u de geschikte arbeidsmiddelen;
- welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn er nodig;
- hebben uw werknemers te maken met seksuele intimidatie en agressie en geweld.

Ook de risico's voor bijzondere categorieën werknemers zoals werknemers jonger dan 18 jaar en zwangere werknemers moeten beschreven worden in de RI&E. Daarnaast moet ook aandacht worden besteed aan de toegang van werknemers tot een deskundige persoon. Dit kan zowel een persoon binnen als buiten de onderneming zijn.

Vaak wordt bij risico-inventarisatie uitsluitend aandacht besteed aan risico's die te maken hebben met de "fysieke kenmerken van de werkplek". Daaronder vallen aandachtsgebieden als gevaarlijke machines, opslag van en werken met toxische stoffen, geluid en trillingen, werkhouding en kort-cyclische arbeid.

Dit soort risico's moet in ieder geval worden opgespoord. Deze verplichting geldt overigens niet alleen voor de reeds bestaande risico's. Ook bij nieuwbouw, verbouw, aanschaf van nieuwe machines, besluitvorming over nieuwe productieprocessen, verandering van werkprocessen en ontwerp van werkplekken moet worden nagegaan welke risico's deze veranderingen met zich meebrengen voor de werknemers

Er zijn echter nog andere risicofactoren die in kaart moeten worden gebracht. Het gaat hierbij om twee factoren die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden: gedrag van werknemers en toezicht daarop door leidinggevenden. Vaak zijn ongevallen te wijten aan het juist op deze punten tekort schieten van de organisatie. Een goede risico-inventarisatie zal zich dus ook hierop moeten richten

Aandachtspunten hierbij zijn:

- voorlichting en onderricht
- werkinstructies en -procedures
- gebruik van ter beschikking gestelde persoonlijke beschermingsmiddelen
- regelmatige inspectieronden van leidinggevenden op de naleving van de voorschriften en afspraken

Als werknemers aangeven dat ze in het werk tegen veel problemen oplopen die niet of slecht worden opgelost, dan kan er sprake zijn van een welzijnsrisico. Om daar meer over te weten te komen en de oorzaken boven tafel te krijgen is dan nader onderzoek nodig.

Zijn er al inventarisaties en evaluaties voor bepaalde onderwerpen op schrift gesteld, dan hoeft dit uiteraard niet opnieuw te gebeuren. Voorwaarde is wel dat de verzamelde gegevens actueel en betrouwbaar zijn. Deze inventarisaties kunnen onderdeel uitmaken van de totale RI&E.

Disc - Dutch Industrial Safety Consultants bv
Noordhoevelaan 54 - 58, 3319 CH Dordrecht
PO Box 9195, 3301 AD Dordrecht, The Netherlands
Chamber of Commerce - 23076972

ING Bank : 673340309
IBAN : NL46INGB0673340309
BIC : INGBNL2A
VAT : NL 803.187.002.B01

T : +31(0)78 - 622 05 00
F : +31(0)78 - 622 05 20
E : mail@disc.eu
I : www.disc.eu

Frequentie van de risico-inventarisatie en -evaluatie

De wet schrijft geen vaste frequentie voor waarmee een risico-inventarisatie en evaluatie moet worden uitgevoerd. Voor bedrijven met grote risico's en sterk wisselende omstandigheden is éénmaal per jaar waarschijnlijk onvoldoende. Voor de eerder genoemde bakkerij zou het eisen van een frequentie van éénmaal per jaar echter onredelijk zijn. Elk bedrijf bepaalt zelf wat de juiste frequentie is. De arbodienst kan hierover adviseren.

De algemene regel is, dat de risico-inventarisatie en -evaluatie moet worden aangepast zo vaak als ervaringen, gewijzigde werkmethoden of werkomstandigheden daartoe aanleiding geven. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer er een nieuwe productielijn wordt ingericht. Een ander voorbeeld is een ingrijpende verbouwing. Ook het ingrijpend wijzigen van taken die door de medewerkers moeten worden uitgevoerd, kan aanleiding vormen de risico's opnieuw te inventariseren.

Branche RI&E

Sommige branches hebben een voorbeeld RI&E. Zo weet u waar u op moet letten. En wat u in moet vullen. Op www.rie.nl staan de branchespecifieke RI&E instrumenten. Tevens vindt u daar een MKB-RI&E, in te vullen door bedrijven waarvoor geen branchespecifieke RIE beschikbaar is.

Disc is VCU certified

Document Nr.	Versie Nr.	Datum van uitgifte	Pagina
VD-TB-0003-2	2	18-04-2008	3 van 3